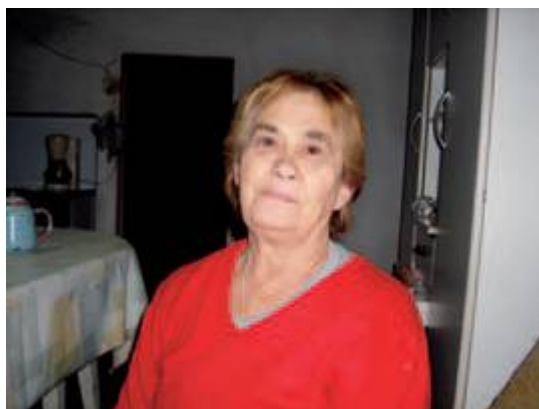
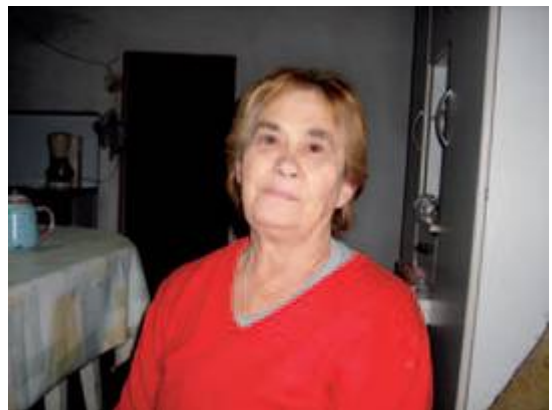

Antonia Uriarte Iriondo

*Amorebieta-
Etxano, Bizkaia
(1934)*

Aurkibidea

Biografia

Etxanoko Larrabe baserrian jaio zen 1934. urteko San Antonio egunean eta bertan bizi izan da beti. Hemen azaltzen diren grabaketak Zornotzako toponimia batzeko proiektuan eta Amore bi eta ETXANO ikerketa-lanean parte hartu zuenekoak dira.

Zintak

AMO-035

- **Proiektua:** Zornotzako toponimia
- **Elkarrizketatzailea(k):** Iruarrizaga, Rakel - Olabarri, Ane
- **Data:** 2008-02-15
- **Iraupena:** 12 min
- **Euskarria:** Audio digitala
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea:** Olabarri, Ane

AMO-156

- **Proiektua:** Amore bi eta ETXANO
- **Elkarrizketatzailea(k):** Polo Gerrikabeitia, Mikel
- **Data:**
- **Iraupena:** 31 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne
- **Emalea:** Polo Gerrikabeitia, Mikel

AMO-157

- **Proiektua:** Amore bi eta ETXANO
- **Elkarrizketatzailea(k):** Polo Gerrikabeitia, Mikel
- **Data:**
- **Iraupena:** 32 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne
- **Emalea:** Polo Gerrikabeitia, Mikel

Pasarteak

1. Larrabe baserriaren inguruko toponimia

- **Erref:** AMO-035/002
- **Iraupena:** 0:02:59. **Hasi:** 00:00:29. **Bukatu:** 00:03:28
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Larrabe baserria. Urumin auzoa, "Diandin" (Derandain). Inguruetakoko toponimia.

2. Amorebieta-Etxanoko errota

- **Erref:** AMO-035/005
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:05:03. **Bukatu:** 00:06:38
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Errota

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Amorebieta-Etxanoko errota.

3. Amorebieta-Etxanoko ermitak

- **Erref:** AMO-035/008
- **Iraupena:** 0:00:34. **Hasi:** 00:08:05. **Bukatu:** 00:08:39
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak

Laburpena:

Amorebieta-Etxanoko ermitak eta elizak.

4. Eguneroko bizimodua eta jatorduak

- **Erref:** AMO-156/002
- **Iraupena:** 0:03:43. **Hasi:** 00:01:04. **Bukatu:** 00:04:47
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Goizetik jaikitzen ziren, zazpiak aldean, udan goizago ere bai. Antoniaren etxean baseritik bizi ziren. Agustinen etxean lantegira joaten ziren. Soroa, ortua eta abereak izaten zituzten. Artoa, baba, patata eta garia izaten zituzten. Eguerdian baba lapikoa jartzen zuten eta afaltzeko porrusalda, taloa eta esnea. Gosaltzeko taloa eta esnea jaten zuten. Domeketan garbantzuk jaten zituzten eta okela pixka bat ere bai.

5. Gernikara eta Zornotzara saltzera

- **Erref:** AMO-156/003
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:04:47. **Bukatu:** 00:05:49
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroiera

Laburpena:

Gernikara joaten ziren oilaskoak saltzera. Zornotzan ortuariak saltzen zituzten. Mezetara ere joaten ziren.

6. Gariarekin suzeria

- **Erref:** AMO-156/004
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 00:05:49. **Bukatu:** 00:06:56
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Baserria » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

Etxanoko elizan auzoko asko elkartzen ziren. Gariarekin suzeria egiten zuen Antoniaren aitak, bidean argi egiteko.

7. Apaizak ondo jantzita, beraiek ortozik

- **Erref:** AMO-156/005
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:06:56. **Bukatu:** 00:08:20
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Oinetako gutxi izaten zituzten eta lohia edo elurra bazen, ortozik joaten ziren elizara. Etxanoko apaizek jantzi onak izaten zituzten. Errespetuz tratatu behar izaten zituzten eta dirua eman behar izaten zieten.

8. Astebeteko soldatarekin olio ere ezin erosi

- **Erref:** AMO-156/007
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:09:12. **Bukatu:** 00:10:50
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Txanponak, diru-kontuak

Laburpena:

Jaiak eta domekak ilusioz hartzen ziren. 1945ean astebetean jasotzen zuen soldatarekin ezin zuen litro bete olio erosi.

9. On Timoteo eta on Luis apaizak

- **Erref:** AMO-156/008
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 00:10:50. **Bukatu:** 00:13:13
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

<p>Domeketan behar egitea bekatua zen. Lehenengo mezara joaten ziren beti. Apaizek galdu zutela elizarekiko errespetua diote. Dotrinara joandakoan, belarritik tira egiten zien on Timoteok. On Luis Goiria zen beste apaiza.</p>

10. Apaizen zeregina

- **Erref:** AMO-156/009

- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:13:13. **Bukatu:** 00:14:10
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Apaiz biek goizetan meza ematen zuten. Beste batzuek beharra zela egiten zuten begira egoten ziren. Arratsaldean, bazkalostean, ibilaldia egiten zuten. On Luis ehiztaria zen.

11. Anai bi ibaian ito

- **Erref:** AMO-156/012
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:17:13. **Bukatu:** 00:19:08
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

Hamaika eta hamahiru urteko anai bi ito egin zitzaizkion Agustini ibaian. Laidan ito ziren hiru mutiko aipatzen ditu.

12. Maria Victoria Ibañez Etxanoko maistra

- **Erref:** AMO-156/013
- **Iraupena:** 0:02:57. **Hasi:** 00:19:08. **Bukatu:** 00:22:05
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

Antonia hamahiru urtera arte ibili zen eskolan. Maria Victoria Ibañez oso irakasle ona zela dio; asko olatzen zutela. Egunero Bilbotik etortzen zen maistra trenez, meza entzun Zornotzan eta oinez ibiltzen zen Etxanora joan-etorrian. Ordaindu egiten zuten eskolara joatearren. Eskola nazionala herrian egoten zen eta ez zen ordaindu beharrik izaten. Eskola beterik egoten zen.

13. Ormaetxea fusilatu, Luzio kartzelan hil

- **Erref:** AMO-156/016
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:25:02. **Bukatu:** 00:26:12
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:

Etxanoko gizonik argiena fusilatu egin zutela kontatzen dute, Ormaetxe abizenekoa. Alkatearen eta apaizaren sinadura bila joan ziren senideak, fusilatu ez zezaten, baina ez zuten sinatu. Luzio izeneko etxanoar bat kartzelan hil zen Cadizen.

14. Errotarik ez, udalak ura kendu zuelako

- **Erref:** AMO-157/001
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:10
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:

Errotara joaten zirenean, hamarrena kentzen zieten. Ez da errotarik geratzen, ura kendu baitzuen udalak 1955 inguruan.

15. Eguraldi egonkorragoa lehen

- **Erref:** AMO-157/003
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 00:02:20. **Bukatu:** 00:04:48
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Natura » Meteorologia

Laburpena:

Lehenago nekazaritzarako eguraldi hobea egiten zuela diote, orain landareek kokoa izaten dutela. Garia harriaren gainean lehortzen zuten, gero jotzeko. Eskuz baino, makinaz jotzen hasi ziren gero, gerraostean. Eguraldia egonkorragoa zela lehen diote.

16. Soldaduak baserrietara lanera janari truke

- **Erref:** AMO-157/006
- **Iraupena:** 0:03:08. **Hasi:** 00:06:38. **Bukatu:** 00:09:46
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerrarengatik Derion egon zenean, arrantxoia jatera joaten ziren Agustin eta bere familia. Etxanora gerraostean tarteka soldaduak joaten ziren lanera baserrietara, jatekoaren truke. Soldadutzan gosea pasatzen zutela dio Agustinek.

17. Isilik egoteko mehatxua

- **Erref:** AMO-157/008
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:11:56. **Bukatu:** 00:13:24

- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

Aitari gertatutako pasarte bat kontatzen du Agustinek, isilik egoteko mehatxua jaso zueneko.

18. Etxeko ekonomia emakumeen esku

- **Erref:** AMO-157/010
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:16:42. **Bukatu:** 00:18:06
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Beren familietan emakumeak ziren ekonomia eta dena eramaten zutenak.

19. Frontetik ihes egindakoak

- **Erref:** AMO-157/017
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:29:15. **Bukatu:** 00:32:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Agustinen anaietako bat ihesi etorri zen, frontetik ihesi. Zapata zaharrak zola gabe ekarri zituela gogoan dauka. Bere moduan gipuzkoarrek ere ihes egin zutela kontatzen du. Antoniaren etxera ere heldu zen ihesi zihoan soldadu nafar bat.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-12-15

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com